

Neposredni se dopisi se šalju. Pripremljena se pisma, opisi i listići po običnom načinu i po pogovoru. Isto tako i za prihode. Novi se šalju poštom na preplatu (kasno pošte) na administraciju „Naša Slova“ i na predaju najbliže pošte valja tečno označiti.

Kuma list nedodje na vrijeme, neka to javi odpravičnu u otvorenu pismu, za koje se ne plaća poštarine, ako se izvana napiše: „Reklamacija“.

Misli svakog čitatelja na slova.

Dopisi se vrataču ako se ne šalju.

Nabijegovani listovi se neprimaju. Predplata s poštom na slova, za seljake, za for. na godinu 1898. for. 27, i 1 za pol. godinu. Istan. carine više poštarine.

Na male jedan broj 5 nyt.

Uredništvo i administracija naša se u Via Farneto br. 14.

NAŠA SLOVA

Poučni, gospodarski i politički list.

Slova raste malo stvari, a nasega sve pokrvari. Mar. pol.

Sjedita se
Družbe sv. Cirila i Metoda

Tobozje talijanstvo Istre.

III.

Francezkom revolucijom sinuo je sumca tračak i preč vrata pobožnih naroda Europe: pollačeni, gaženi narodi počeli su dizati glavu i progledavati; stare su predseude počele padati, a narodi su se počeli olinati jarmu nepozvanih gospodara. Veliki Napoleon poveo je sobom silne čete vojnika na sve strane svijeta, ali s njima su dolazile i nove ideje o slobodi i narodnoj neodvisnosti. Kad je on oborio mletačku „sinjoriju“ približio se i našoj Istri, te je usred borba, što ih je vodio s Austrijom i zagospodovao u njoj. Što je današnjega Primorja, veći dio Slovenije i dobar dio Hrvatske, sve je to bilo složeno u jedno upravno tijelo pod imenom „kraljevstvo ilirsko“; a to ime prešlo je i pod Austriju, tako da se još i danas ove zemlje zovu „austrijsko-ilirsko Primorje“ te se i na novcu našem čita, da je naš kralj među njim i „kralj ilirski“.

Neka reče što što hoće, ali ime ilirsko jest slavno ime odakle se ljudi spominju na svijetu; i stari Istrani bili su roda ilirskoga, kako smo već spomenuli u prvom članku; od sedmog pak veka ovamo, to jest od kad su Hrvati, Slovenci i Srbi došli u zemlje, gdje i danas obitavaju, pod imenom ilirskim se razumjeva uvijek što je slovinski, hrvatski: bila zemlja, bio jezik, bio narod itd.

Što je ilirsko, što se ikada takvim zvalo, to nije talijansko: dakle

ni Istra, koja je pripadala uvijek među ilirske zemlje nije bila drugo, nego ilirska ili slovinska, što je bilo talijanskoga u našoj zemlji, to nije bilo domaćo, to bijaše tuđe.

O tom, da je Istra bila uvijek smatrana ilirskom zemljom, dakle zemljom Hrvata i Slovenaca, ne treba gubiti mnogo riječi: dosta navesti kajigju Parlamenta: *Illyricum Sacrum*, gdje je govor o svim primorskim biskupijama, kane spadajućim u *Illyricum*; dosta spomenuti glasovitoga Istrana Matiju Vlačića-Frankovića, Labinjana, komu pjevaju slavu svi njemački protestanti: a on zna juči, što je i od kula je, nadjenju si prazime. *Illyricus*, što je pominla Puljanka Filipa Lucea, pjesnikinja na glasu, koja se je uvijek pisala *Illyrica*. Al čemu duljiti? Kad se je govorilo o Istri, bio je uvijek govor o zemlji, o narodu, o jeziku ilirskom, ako se već tada nije reklo slovinsko, hrvatsko, kao što se kaže danas.

Jednog Istrana moramo još spomenuti, koji nije zadnji među slavni mi muzevi ove pokrajine, a dokazuje i on, da Istra nije talijanska: to je glasoviti Voltić, Tinjanac, koji je sastavio obširan rječnik latinsko-njemačko-hrvatski i u predgovoru, gdje je obsežno pripovjeda o slavi ilirskoj (slovinjskoj) preporučivao je već god. 1803. njekomu grofu furianskomu, svome dobročinitelju ili Mecenatu, neka se uči on i drugi u ilirskom jeziku, jer se bez istoga nemože napried u Primorju, gdje da je sve ilirsko. Taj isti Voltić napisao je u svojem rječniku, da je ilirski „illyricus“ isto što i hrvatski ili slovinski.

Gdje su bili Talijani? Ni kad smo došli pod Napoleona, ni kad smo se opet vratili pod Austriju, o njima ne opa drugog glasa osim plača za svetim Markom; nisu oni gonili Franceza

*) Lasci (?)

koji bi se pobrinuo za tu radnju, zaslužio bi, da mu se uzdigne spomenik, i da se onaj Fontani dade njegovo ime. Ča ne, moji dragi sugrađani? ... Jest, jest i ali valjalo bi, da obćina bude u rukam osobe, koja ne ljubi sama sebe, nego da traži dobrobit svoga puka.

Pošli-nego smo opisali naš Nazagrad, da vidimo sada je li to ime talijansko ili hrvatsko. Ko ima i najmanje poznavanje svog jezika, reći će, da je korunito ime hrvatsko, i to od onoga doba, kad je Cres bio oklopljen zidovima, a znači mjesto, koje ostaje izvan grada, to jest za grada. A ona ulica (kuntada), koja je sada u gradu, a prije bila je za grad (jer tri puta bi različen grad) postala je ulica Zagrad. Jedno je dakle reći: ja sam u Zagradu, a drugo: sam u Nazagradu; jedno: stojim u Zagradu, a drugo: stojim u Nazagradu; jedno: pošao sam po Zagradu, a drugo: pošao sam po Nazagradu itd. Ako su pak Talijani prozvali Nazagrad, Prato — Prato, to ništa ne smeta, jer Prato — Prato hoće reći „Livada“, „Sjenokosa“, koja može biti vati, deset i dvadeset milja dalje od grada, a ne jedno mjesto uprav vani, ali blizu grada. *Capio capio*? I Baron Anzolo mio? Napred naši pram kuće, kad stižemo *Mucolo Spazzacami*, u kojem mjestu bijaše treća *Fortezza* u Nazagrad; pak ravno dolj prema moru i to nas na mjestu četvrte *Fortezze* u Cons. Nazad sedeset godi-

iz Istre, već se u tom proslavila, kuka i molka hrvatskih seljaka, naročito onih na Pazinšćini pod vodstvom Lazarića.

I došla je godina 1848. Narod se prenuo iz sna, buna počela na više strana, nastalo je obće komešanje. Tada su Hrvati i drugi Slavjani očuvali prietolje naših starodavnih kraljeva, a utakli silu mađjarskoga biesa i talijanske revolucije, još i danas se čuje po Istri davorija:

Slava braco na noge, Jelčić nas zove!

Ta i ona nam kaže, kao što i sve spomenice upravljene od tadašnje vlade na istarske svietovne i crkovne oblasti, kakov je bio puk istrijski, kojega li roda i plemena.

Talijani istarski, naročito oni, koji danas vode glavnu riječ, bili su sami neprijatelji Austrije, a po tom i Istrije. Oni se nisu čutili doma u ovoj zemlji, za njih težiste bilo u Piemontu. Tada je vlada nas zvala u pomoć i obećivala nam blago i bogatstvo, tada se je orilo po bregovih i dolinah istrijskih: *Livada se zeleni sa zelenom travom. Hrvati će se igrati s talijanskim glavom!* Otda počimlje prevrat u Istri. Što je do god. 1848. i, recimo, dalje do viške bitke 1866, kad je Austrija zapustila Italiju, bilo smatrano slaven-skim, hrvatskim — pada kasnije, po uvođenju ustava, pod talijansko skrbništvo. Kako se to sblilo i pod kojimi okolnostmi, o tome ćemo progovoriti buduću put.

Pogled po svijetu.

U Tretu dne 25. maja 1898.

Za koji dan svršiti će u Buda-pešti delegacije svoj posao.

Dne 1. junija otvara se na novo carevinsko vijeće. Jednomu ovdašnjemu listu brojavljaju iz Beča, da će

carevinsko vijeće zasjedati samo 14 dana, što bi značilo, da je vlada izgubila svaku nadu u mirno i triezno razpravljanje državnih zastupnika. Njemački obstrukcionista sutu već rukaye, da nastave svoje divljačko rogoborenje, te se unapried groze, da neće dopustiti, da se ista važna razpravi, dok vlada naukine nesretne jezikovne naredbe.

U stajarskom Gracu došlo je prošlih dana do ozbiljnih nemira. Njemački djaci i socijaliste demonstrirali su proti bosanjskim vojnikom, koji su tamo u posadi i koji su nedavno velikonoje-mačke izgrede prepričili.

Austrijski ministar financija Dr. Kaizl izjavio je jednomu bečkomu novinaru, da će doskoro predložiti carevinskomu vijeću zakonsku osnovu za ukinutje novinarskog biljega. Ministar je naglasio, da je taj biljeg jedna od glavnih zaprieka razvitku novinarstva u Austriji.

Crnogorski knez Nikola boravio je prošloga čedna sa kneževićem Danilom u Londonu, gdje bijaše koli od vladajuće obitelji toli od pučanstva vrlo laskavo odlikovan. To putovanje knezevo u prijestolnicu Englezke dovajja se u savez sa predstojećimi zarukami kneževića Danila sa jednom englezkom princeesom.

U Italiji oplakuju naglu smrt ministra mornarice Brina, koji je podignuo kraljevsku mornaricu na glas i koji je uživao na dvoru i u parlamentu veliki ugled. Redoviti i izvanredni sudovi imaju pune ruke posla sa izgređnicima, kojih su pune tamnice u više gradova.

Englezki narod tuguje radi smrti jednog od svojih najvećih sinova. Preminuo je naime ovih dana poznati apostol slobode, mnogoljetni predsjednik ministarstva i vodja liberalne stranke u Englezkoj, Vilim Ewart Gladstone. Oni je bio na glasu osobito radi toga,

Na pr. kad hoćete vezati brod, pitate kraj od konopa tojest čim: a da ju pisete po talijansku, pisat će: *simu*. A sad ja vas pitam, kako četa pisati onu doba lica, kad je studeno? pisat četa također zima: jer u drugo je dakle četa drugo je zima: jer u prvom slučaju imenujem kraj od konopa, a drugom čim: onu strogu i grdu *Stijaku*, kad drhćemo radi studeni. Znam ja, da kad se glasom imenuju stvari, lahko se shvata njihovo značenje radi naglasnika (accenta), ali kad vidim napisano: *simu*, iz iz ovoga ja ne mogu razumiti ništa: nasuprot tad mi pismo kaže — čim, i čim, znam odma na prvi pogled, da prva riječ je konop, a druga *Stijaku*. A neima jezika, koji je tako lipo uređen kao naš hrvatski, osobito s novom ortografijom: u njema ništa se ne mjenja, ili promijanju; ništa se ne odbaca ili ostavlja; čita se kako je napisano ili stampano. Dosta je znati, da su dvi vrsti — esse, na pr. s, s, jedno slado, drugo teža, kao *dosta* i *zašto*. Da su tri vrsti vrati o naima c, č, kao rožec, *kratkoda*, *mjenjad*. Da su dva zelta tojest a, kao zima, i b kao zima. Po tom pravilu kad biste imali pisati: *kupio sam*, ne valja da pisete *cupio sam*, što nebi značilo ništa po našem jeziku. Sve ove stvari, predložjem vam namjerom, da vidite kako bez narodne škole narod izgubila svoj jezik.

(Sliedi).

PODLISTAK. Sličice iz Cresa.

(Dalje.)

Po stridi toga veličanstvenoga Nazagrada dala je obćina nasaditi jedan red brestovih stabala, a ma tomu je više od sto let; a pošto su radi starosti počeli propadati, izmislila je obćina nadomestiti uzahnutu brestu sa *alantijom* i ovimi također nasaditi zapadnu polovinu, puštajući slobodnu goraju, a to se dogodilo trideset let nazad. Da je bilo onda na obćini čovika, koji uz tolikih *stij* bi, znao bi, reći *stij*, potestatu i jedan *stij* no, to ne gre dobro, pa ne odaberete koju drugu vrst drveća plemenitiju, uresniju, nego ovo smrdljivo, drovo, možda bi bio obraćen ovi *ubavaj* Nazagrad u pravi perioj (giarlin) a tako neimamo nego malo blada i dišemo smrdeti zrak, koji udi zdravlju. Ma, ben, neka je kako je, ono što je utinjeno, nemože biti neudinjeno; a ma može se, prećiniti na drugi način. Jame su zrovane, znam zastajalo, na široko i na duboko; nebi bi bilo drugogoga, troška nego izvaditi onu grdobu, i nabaviti drugu vrstu drveća, a ima ih dosta, i posaditi ih, da bude mjesto veselije, a da ne izgleda, kao da je jedno grobište, cemitovij. *Kora la fliche* *Sior Comm*, i *gite stogod* *illoga*, *illoga*, *illoga*, *illoga*, *illoga* najprvo, znate ne zaboravite: Milij Bože, koliko bi blagoslova stekao onaj, dina na mjestu porušene *Fortezze* neki *Alvigo*

što se je vazda i svagdje zauzimao za
slobodu dilačnih i preziranih naroda.
Američko-španjolski rat zavleći
će se i dalje nego li se je očekivalo.
Reč bi, da su Španjolci imali zadnjih
dana neznatnih uspjeha. U glavnijih
gradova sjedinjenih država postaje pu-
čanstvo, nemirno i nestrpljivo, jer je
očekivalo, da će njihovu brodovlje u
jedan mah anistiti svu španjolsku ratnu
moć.

Dopisi.

Iz Voloskoga dne 15. maja. (Konac).
I pošto je presvijetli išao dne 6. maja
na Trsat, i zauzevši se 7. kod svojih na
Rieči, odputio se je po podna istoga dana
u Rukavac. U Mihotiću, kuda je išao
proći, bile su kuće okrašene za zastavama,
a kod Križa dočekala ga je množina puika i
pozdravljala ga gromovitim živlo pod slavo-
lakom. Drugi slavluk bio je na Vukovoj
placi u Rukavcu, za koga se je najviše
trio tamošnji župan Fr. Šepić. Prvi dan
dne 7. maja posvetio je presvijetli crkvu,
koja je također do sad na to čekala.
Sila svjeta bila je tu, nestalo iz Ruka-
vačke kapelanije, nego i ostale Kastav-
ščine i iz Voloskoga-Opatije. Tj. prvi dan
bio je tu i obdinski glavar cietokupne Ka-
stavščine i mnogi drugi naši vrijedni mu-
ževi. Drugi dan, dan sv. križma, došao je
pozdraviti svoga poglavara susjedni dekan
iz Hrušice vel. g. A. Rogoš. U odlazku
je puk odusevjenio pozdravljao presvijet-
loga, a pratili su ga na Volosko nesamo
obični pratoci, i gospodin Antun Rogoš,
nego i gojp. glavar kastavski, obdinski
zastupnici i savjetnici: Vjekoslav Kintela,
Mate Kundić, Frane Dukić, Maričić, te
župan D. I. Rukavac Frane Šepić, te su ga
tako rekun izručili načelniku Voloskomu
Dr. Andrija Stangeru, i obd. savjetnikom
i zastupnikom i cietokupu puka. Na Volosko
došao je presvijetli, dom, u svoje rodno
mjesto. Pred crkvom pod stubami, pozdra-
vio ga je najprije u ime obdine poglaviti
Dr. Andrija Stanger uboljen savjetnici i
zastupnici u prisustvu raznih dostojanstve-
nika puka i školske djece. Onda ga je po-
zdravila gospodjica Stanger podav mu cvie-
tice. Kad se je presvijetli pozdravio sa go-
spodom članovima, među njimi i c. k. kot.
kapetana, kotarskoga sudca, stupio je više,
gdje mu je nazvao dobrodošlicu prečastni
gosp. Vinko Zamlić, uz razne svećenike.
Tu ga je dočekao i zastupnik naroda Vje-
koslav Spinić došav taj dan iz Beča. Više
gori pozdravila je presvijetloga jedna dje-
vojčica liepimi riečmi i pružila mu kitu
cvieća. Na sve pozdrave je presvijetli od-
govarao shodno, uvijek vesela lica, radu-
juć se osobito, što mu je Bog dao doći
i u njegovo rodno mjesto obavljati biskup-
sku dužnost. Drugi dan je križmao, držao
odmah početkom propovjed, i misio za tim
uz uzneseno pjevanje na orguljama.
Dne 11. je presvijetli križmao još u
Opatiji, te tako izvršio svoj dugotrajni put.
— put koji bijaše zanj put biskupske duž-
nosti, al i njedno i put pun slave. Svuda
slaveluci, svuda pucanje, zvonjenje, du-
hovni i svjetovni poglavari, pobožan puk,
mila djeca. Utisak, što ga je učinio na
sve, je osobit. Ljudi su za presvijetloga
upravo uzneseni. Starac jedan s ovih naših
kranih obala, rekao je: šest sam biskupa
dočekao, al ovakovoga još ne.

Labinci kod Vižinade 17. maja 1898.
Bijaše razglašeno, da je za podporu stra-
dajućih našega selajca opredeljena svota
novca za javna radnje. Neustrpljivo čekalo
ih mnogo, da svojimi željama zasluže korice
kruha za blednu svoju obitelj. — Nu što
je Bog dodielio? — Prošlog čedna zapo-
čela se javna radnja: u selu popravljali
se putevi, čistile se staze, vozilo se ka-
kamenje, dizalo se porušene zidine i zi-
dali se mostići. Citateli dične „Naše Sloge“
misliše, da si, da su radnici bili najveće
sirote, koji trebaju kilo soli. A joki! Bili
su svi obdinski zastupnici ili članovi nje-
govih družina. Da se nikomu krivica ne
čini, dajemo u javnost njihova slavna imena.
Antun Katarinić, sin županov — Ivan
Zuntar obdinski zastupnik sa svojim zetom
— Josip Košeto, obdinski zastupnik i cr-
kveni poslovođa — Antun Košeto obdini-
ski zastupnik — Ivan Vojvoda obdinski
stražar i pošteštar. Tako se je savjestno
pomoglo siromahom puku sa novcem, što
su ga naši dični zastupnici u Beču mukom
velikom izposlili. Življa pravica!

Kako je bilo već javljeno, potjerao
je naš župe-upravitelj Franc na naš jezik
— Ja li to potrao c. kr. poglavaru u
Poreču? Op. Ured.

posve, iz crkve. Na Markov dan posla je
procesija na Božje polje i pjevala se za
prvi put litanije latinske. Vječnu se mo-
lilo se ayjek sv. krunica; budući da puk
zna, da odo-ma al zdrave Marije osim
u hrvatskom jeziku, stupali smo čitav kao
vojnici, koji vrebaju na neprijatelja —
bilo je to žalostne i smiješne!

Ovo bradšno postapanje popa Franca
bilo je preč. biskupu ustmeno javljeno, i
molio se ga pismeno sa 32 podpisa kuće
poglavara, da se naš jezik postaje kako
su ga svi svećenici od starije poštivali.
Naše prošnje ostale su glas vapljajuć u
pustinji. Jučer počeli su molitveni dani pa
opet pjevali se litanije latinske. Ovaj po-
božnost nije prisustvovala ni trećina vjer-
nika — kaš navadno.

Jednog dana došao dečko na križan-
ski nauk, i pošto je onog jutra pšenici
čistio, imao je ruke crne od soka trav-
rine, što je kralj. Pop. Franca opaziv, to
reče, mu: „Lad, crne ruke kako vrag, po-
gledaj gori na nebo crne (gdje je naski-
kan); i pokazav mu svoje bijele ruke reče:
Vidiš to su božje ruke?!

Tužna izostavljanja. — Do-vidova
— iz lke (obdina Lovran) pišu nam 24.
t. mj. Velenčani gospodine uredničke. Zna-
mo, da niste od davna primili kakovu vješt-
odavie, pak vam neće biti žao ako se i
mi jednom oglasimo. Mi ikari smo više
manje svi pomorci, široko more moramo
mlatiti, da zaslužimo naš svakidašnji kruh,
pak zato nismo kad da vam pišemo kako
iz drugih mjesta. Ali ovaj put nemožemo
mučiti, jer smo dočekali, čemu se nismo
prije koju godinu ni nadali. Pohodio nas
je naime naš bivši plovani Lovranski, a
sadašnji biskup presvijetli gospodin Andre
Šterk. Živo se ga spominjamo, kada je ono
kako naš plovani k nam u lku prihajao, i
nam se prijateljski pogovarao, za svake-
ga lepu besedu imao. Spominjemo se, ga kako
dobroga namestnika Božjega pak smo htjeli
da ga počastimo i da mu se i sada za-
hvalimo za sva ona dobra, koja je među
nama učinio.

Na kraj lke, na granice naše plovanje,
načinili smo slavluk i nakitili smo ga za-
stavama. I naše kuće kroz celu lku bile
su zastavami narešene. Presvijetli biskup
došao je okolo svoje ure u jutro i mi smo
ga pozdravili burnim klicanjem „Živio!“
Cela lka i okolica bila je izašla, da vidi
obljubljenoga biskupa.

Kada je pod slavlukom stupio iz ko-
čije, nagovorila ga dva svećenika iz sa-
natorija, a zatim mu je jedna domaća dje-
vojčica nazvala dobrodošlicu i izručila cvieće.
Presvijetli bio je očito zadovoljan tim do-
čekom, pa kada je ugledao svoje stare
prijatelje, pristupio je k njim i s njimi
se razgovarao kako i pred osamajst leta.
Kroz celu lku kuda je prolazio, bilo je
naroda, koji je željno gledao svoga neka-
dajnoga plovana. Milo je bilo čuti ljude
kako su spominjali: mene je krstili, mene
je nauk učil, mene pričestili ita.

Drugi dan došao je opet među nas
pohoditi svoje prijatelje, koje je iznena-
dno svojom ljubezljivošću i skromnim po-
našanjem.

Evo, ovako smo, gospodine uredničke,
dočekali našega presvij. biskupa. Mnogo
nismo učinili, jer nas nije doma, ali ovo
maio bilo je srdačno. Da smo pak to učinili,
imamo se zahvaliti poglaviti našem go-
spodinu Vicencu, koji je svim ravnal i na-
stojal, da u redn bude. Lepa mu hvala
od nas svih. Još jedan put vidili smo pre-
svjetloga i to onda, kada se je kroz naše
mesto vraćal u Volosko. Zadržali smo mu
od erca, neka ga Bog pozivi, da uzmogne
još koliko prijerazveseliti nas svojim po-
sjetom.

Vi pak gospodine uredničke, budite
zdravi i primite pozdrav od svih pravih
likara.

Iz Voloskoga pišu nam 22. t. mj.:
Utorak dne 17. t. mj. odputovao je odavle
poznati talijansko-sarajevski rep. „Zan-
zeba“. Kad bijaše pred nekoliko godina
došao na Volosko, mislio je, da će u ne-
koliko mjeseca Volosko potalijanciti i usre-
diti talijanskom kulturu. Prvi njegov čin,
poduzet u službi talijanske kulture na Vo-
loskom, bio je što je posmradio jednu hr-
vatsku tablu (cimer). I na njemu se oje-
rovala rečenica, da je gori — poturica od
Turčina. On premda rodom Hrvat premda
izučen pomoću hrvatskih novaca iz Istre,
ipak je marlo sve; što se nazivalo hrvat-
skima i nastojao je, da hrvatsku u ovim
krajovima naškod gđjegod je mogao. Nje-
ga Presvijetli Zar je onaj glasoviti „Nihil
imoveyter“ sa to, da se u crkvi Poreču-Puljke
biskupje našli i najdji trag narodna jezika,
koji postoji tamo stotine i stotine godina? Op.
Ured.

gov izdajacki rad nije dodao, bio od ni-
kakve važnosti ni na osobitu šteti našoj
njegovoj narodnosti, nu gadio se sva-
komu pošteno mislećem čovjeku. I mi
možemo sada sa časom odrediti: „biti,
erupit, cietiti, azesati“ jer je „Zan-
zeba“ u njegovat, a mi mi želimo svako
dobro, koje može uživati odpućak a na-
vlastito želimo, nu nemo mu bude daleko
kuda. Hrvatska se svijest ovdje usprkos
svim Talijancima i Pulkom Miri i šitit će
se sve to većina jer je hrvatska stvar
pravdana i Bogu mila.

U subotu dne 22. t. mj. bila je ovdje
pred ovim kaznenim sudom kaznena raz-
prava proti Icahu Persichu i G. De Giulij
iz Voloskoga, Josipu Marotti i Vinku Do-
brovicih Sloacirih radi prečenja službenih
osoba u izvršavanju njihove službe, što su
prošlog tjedna branili „revidentom vade“, da
mjere njihovo vino i što su razbili pečate,
postavljene od revidenta na njihove bačve.
Spomenuti, obitajnici brane se time, što
navadaju, da oni nisu bili u dužnosti, da
priznajuju spomenuti revidentom svojstvo
službenih osoba i da nisu bili u dužnosti,
da se pokoravaju njihovoj kontroli, jer da
su oni, tužnici članovi konsorcija, koji je
preuzeo reudu, da se drugi konsorjiji nije
zakonito konstituirao, a dok to nebudu,
da taj konsorjij ili njegovi ravnatelji ne-
mogu vršiti po svojim organima nad po-
jedini članovi konsorcija nikakve kontrole.
— To međutim ne stoji! Većina konsor-
tista izdala je g. Kornelu Gorup ovla-
štenje, da odnošaj konsorcija napram eru
uredi i da onda po svojoj nvidjavnosti
uredi također odnošaj pojedinih konsor-
tista napram cietokupni konsorciju. Gospodin
Gorup je uredio odnošaj konsorcija na-
pram eru, a sada utjeriva od pojedinih
konsorjista, što isti u lma rende plaćati
imaju. U tu svrhu izdao je svojim činov-
nikom ovlaštenja, providjenu podpisom fi-
nancijalne oblasti, te su ti organi i legi-
timirali se kod pojedinih konsorjista timi
ovlaštenjima (kreditiv). Izvan svake dvojbe
je dakle, da se osobe providjene takovimi
kreditivima imaju smatrati službenimi oso-
bama, a ako iste preči u izvršavanju njihove
službe, taj dolazi u sukob sa kaznenim
zakonom.

Idemo da vidimo, kako će cela ta
komedija svršiti. Nehotice nam pada na
um osuda, kojom je nedavno Dr. Krišić
bio od c. k. zemaljskog suda riešen ob-
tužbe radi zločina javne sile. On može reći,
da nije badava okrenuo kabanicu! Nu neka
se sjeti rieših neumlog našeg pjesnika:
... nek se krivci uče
da, jer gram se ne oziya s mjesta,
na krivini tiem sjegurni njesu,
jer što kasnije, sve to jače tuče!

Franina i Jurina

Fr. Va lkoj da su neki ter neki banderu
valje znali a druge nisu ni obesili.
Jur. Zač tule va lovranski rogi.
Fr. Zbrašvali njin sven skupa!

Fr. Blaze staremu meštru va Lovrane, ki
teče vavek okole po komišionih kako
i pokojni Čubetić.
Jur. A škola?
Fr. To j njegov posal, ter da neznas,
kako je ono, jedan lovranski talijan
dokazal, da su šamo trubila i injorant
šreći.
Jur. Ta pozna dobro svoji ljudi.

Fr. Biš Jure veroval, da misle neki sa-
renjaci po Istroji, da se Boga nesme
molit hrvatski ale slovinski?
Jur. Ej, kada bi moglo bit još takovih
trubil?
Fr. Čuj na. Neki dan su zakopali va op-
taljskih Berdan jednoga mladica. Kada
su prišli doma, pogotil je po navade
otac pokojnoga rodbian, prijatelje i
susede. Svi ti ljudi pomolili su se za
pokojnoga hrvatski, zač drugacije ne-
zaju.

Jur. Lipoj to, pak?
Fr. Sestra pokojnoga ni bila tega zado-
voljna, zač da bi sigurno pokojnoga
žal bilo, kada bi znao, da slovinski
mole.
Jur. Dugi vlati kratka pamet!
Fr. Ma tako miell i njiij otac, zač je na
te rekali ljudem: dosta, dosta, ni treba
više molit.
Jur. Bog daj norcem pamet!

Različite vesti.

Za družbu sv. Cirila

1 Metoda u Istri pripisala na
upravu našeg lista p. n. gg. Margan Lovro
Galati 60 nvc.; vč. g. Matija Šimat Praput-
nik for. 2. sabranih dne 27. travnja t. g.
g. Zvonimir Leis na Sutaku šalje for. 2
i 50 nvc., koje je sabrala dražestna gđica
Kamila Pascauzzi na predlog vrla hrvatske
m. ud. Merzatal u veselom društvu u ge-
staciji g. Antuna Spinića u Mihotiću; vč.
g. Tomislav Vučetić, kapelan u Kraljevi-
ci šalje for. 60 40 nvc.; sabranh u Kralje-
vici na Križevac medju svećenicima i sve-
tovnjicima bakarskog kotara. Gosp. Petar
Harlović kapetan u Trstu izručio for. 15
i 54 nvc. darovañih od gg. Ivan Depolo
iz Odege i napoleon (for. 9.54), gg. Milho
Kissovitz iz Trsta for. 1, g. Alfons Sta-
parić, Veliki Lošnj for. 1 i g. Petar Har-
lović for. 4. — Živili!

Uprava „Naše Sloge“

2 Nadvojvoda Leopold Cesarski vla-
dalski dom zadesila je opet obiteljska
nesreća. U ovom kaštelu Hohensteinu u
dolnoj Austriji preminuo je naime nakon
dugo i teške bolesti nadvojvoda Leopold,
bivši nadzornik cesarske mornarice. Sa
cesarskim domom žale ovaj gubitak i svi
narodi monarhije.

Imenovan je kot. kapetan g. Fr. vica
Schwarz, prirediljen namjestništvu u Trstu,
imenovan je c. k. namjestničkim savjet-
nikom.

**Interpelacija zastupnika Spinića i dru-
gova**, podnesenu u sjednici carevinskoga
vieda od dne 6. t. mj., kojom se nepobitno
dokazuje, da c. kr. uredi u Primorju, na-
pase u Istri, većinom sa hrvatskimi odo-
nosno slovanskimi strankami u talijanskom
ili njemačkom jeziku dopisuju, dobili smo
jučer, ali ju radi preobinosti gradiva i
zbog neobične obisrnosti njezine nemogomo
niti prepolovljenu donieti u današnjem broju.
Interpelacija ta je vrlo važna, te ćemo
donesti u glavnih točkah u budućem broju
bar prvi dio iste.

Posvećenje biskupa. Kako čitamo u
hrvatskih novinah iz banovine bilo je u
Djakovu na Spasovo (uzasšaće) posvećenje
novomenovanoga biskupa presvij. g. Dra
Angejka Voršaka. Sveti čin obavio je
prezrv. g. biskup Strossmayer uz pripomoć
presvij. g. Dra Josipa Stadlera nadbiskupa
iz Sarajeva i naslovnoga biskupa presvij.
Gjuro Streita iz Djakova. Posvećenje tra-
jalo je od 9. sati prije podne do 1. sat po
podna. Naroda se je sakupilo tom prig-
odom iz svih strana, one biskupije velike
mnoštvo; istotako i svećenstva.

Poslije sv. čina bijaše u biskupskom
dvoru gospodska gostba, kod koje bijaše
izrečeno raznih zdravica.

Novomu presvij. g. biskupu naše iskrene
čestitke!

Ustoličenja. U nedjelju bijaše ustoličen
gorički knez nadbiskup prezrv. g. Dr. J. Missia
svećanin; načinom u Gorici. Kod svečanosti
prisustvovali su presvij. gg. nadbiskup dr.
Glavina, biskup Šterk, namjestnik grof
Goess, zam. pogl. grof Coronini i mnogi
drugi.

Istoga dana bijaše ustoličen i ljub-
ljanski knez-biskup g. dr. Jęić svećanin
načinom Sarajevski nadbiskup presvij. g.
dr. Stadler poslao je načelniku biele Ljub-
ljane vođaštiznomu gosp. Hrbaru veoma
laskavu čestitku, na koju je g. načelnik
krasnom zahvalnicom odgovorio.

Novi načelnik u Vodnjani. Talijansko
zastupstvo u Vodnjani izabralo je načel-
nikom obdine Vodnjan Julija Frasinu, do-
sadašnjega obdinskoga prisjednika.

Protjesnik prizivnoga suda u Zadru.
Na ispraznjeno mjesto predsjednika pri-
zivnoga suda za Dalmaciju, nakon smrti
bivšega predsjednika Junia, imenovan bijaše
ovih dana g. Dr. Adalbert Gertscher (sta-
rinom Grčar) generalni advokat u Beču.
Novi predsjednik prizivnoga suda u Zadru
služio je ovdje u Trstu prije 4—5 god-
kao državni odvjetnik. Koji ga poznaju
pobliže, kažu, da znađe slovinski; a po ča-
stvu i nazorih da je odličan Nijemac.

Ako je tomu tako, tada nemožemo ča-
stitati Dalmaciji na toj stecivini.
Ujerenjave školskih talika na Puljčani.
U jednom odvajašem talici lista čitali smo
nedavno, da su dobili ravnatelj pučki

škola. Pula, 1. lipnja 1898. g. u što kraćem roku pod-
nesti. Odbor školski, imenik školske
dijela, koja moraju plaćati školski takse
polag zemaljskog sabora od dne 7. srpnja
1896. Z. L. I. br. 25.

Za inženjerski odbor Pula, propisao je
zemaljski odbor školski takse u iznosu
od for. 9.255.

Municipij grada Pule, da je nekako
zamoliti zem. odbor, da mu se opusti
školska taksa za jedan tečaj, te bi tako
gornja svota spala na polovicu. Na ni tu
polovicu da neće moći roditelji uplatiti, te
da će tako morati "veći dio školske
takse plaćati sami municipij.

Tako, spomenuti list.

Ovih dana javno prijatelj iz jedne
porezne obćine na Puljskij, da se po na-
logu municipija u Puli u svih poreznih ob-
ćinah nterije školska taksa. Nekoji agenti
da bude puk time, da su ta nesretnu
takse puku naprili hrvatski zastupnici na
istarskom saboru i da se nađe još te ludih
osoba, koje tim bezrazumnikom povjeruju.

Da se toj drzovitij i paklenoj agi-
taciji već jednom na put stane molimo na-
redne učitelje i svećenstvo, da puk po-
dože kako je došlo do te nesretne takse.
Čestito naše svećenstvo imalo bi eventualno
i za predloženu puku istinu kazati, neka
se znade, da su jedino talijanski zastupnici
na istarskom saboru pukaštvu Istre opri-
tili to teško i nesnosno breme.

Pjevačke i čitalačke društvo iz Mara-
zagab, obćina Pomjan — priredjuje
na duhovski ponedjeljak dne 30. 1. m. u
prostorijah g. L. Grimalda sudjelovanje
pjevačkoga zbora iz sv. Antona u čast veseli-
ca obćinim i iskazanim programom.

U Podgrada pišu nam, da je dne 21.
t. m. imao sjednicu novi cestovni odbor.
Tom prigodom razpravljalo se o nezako-
nitoj zahtjevu zemaljskoga odbora u Po-
reču, da mu se, naime dopošalje u talijan-
skom prevodu zapisnik o konstituiranju
odbora. Od deveterice članova odbora gla-
savao je jedini poznati *Francesco Marotti*
(član toga odbora imenovan po sebi od
boru) zato, da se zadovolji neopravdanom
i nezakonitom zahtjevu zem. odbora.

Novo štipendije. Koncem februara tek-
godine pročitana bijaše u gimnazijah Istre
(talijanska u Kopru, njemačka u Poreču)
okružnica ministarstva bogostvoja i pro-
svijeta, da će dobiti državne štipendije oni
djaci, koji se žele posvetiti filozofijem
(jezikovnim) naukam na kojem, sveučilištu
i koji se obvežu, da će po dovršenju nau-
ci služiti na gimnaziji u Pazinu, koja će
se tamo ustrojiti sa hrvatskim naukovnim
jezikom.

U jednom razredu uzviknulo je talij-
jansko djace, čuvali tu okružnicu ove zna-
čajne za Istru riječi: *Quanti beci spende il
governo per i dèvati!*

U poslu utjerivanja školskih taksa. Iz
Kastva pišu nam koliko sledi:

Na odpis zemaljskoga odbora ili junte,
Poreč 14. aprila 1898. br. 2558, kojim po-
siva obćinsko glavarstvo, da pošalje 3159
forinti u ime školskih taksa za prvu po-
lovicu tekuće školske godine:

Obćinsko zastupstvo u Kastvu — po-
znajući mišljenje pučanstva o školskoj
taksi u cijeloj obćini i znajući kako u ovoj
slavnoj godini nemože plaćati ni redoviti
svojoj pristojba, te kako se mora boriti,
da siromašni preživi, odlučio je u svojoj re-
dovitoj sjednici održavanoj dne 16. maja
o. g. kod točke 5:

1. da se podastrie Njegovomu Veli-
čanstvu milostna molba, za obustavu tje-
ranja školskih taksa, i u obće namjerenja
istih dotle, dok se nekinu ustavnim pu-
tem;

2. da se ovo pod 1. javi koji zemal-
skomu odboru, toli c. k. Namjestaštvu,
te se jih umoli, da odustanu od svih dal-
njih koračaja u stvari školskih taksa;

3. da se moli c. kr. ministarstvo nu-
tarnjih poslova, da osobito obzirom na
gleba godine povoljno izjavi o molbi
pod 1.

Iz Montrija — obćina Motovun —
pišu nam 20. t. m. Hvala našim i narod-
nim dobroćiniteljima, što je naša pomoćna
škola oskrbljena potrebitim školskim pred-
meti. Najprije podarila nas naša plemenita
družba sv. Cirila i Metoda po zagovoru
našeg dignog dr. Laginje, priposlav nam
za 50 djeca potrebite knjige i for. 10. za
ostale potrebe. Dne 14. svibnja posjetio je
našu školu školski nadzornik g. Križnič iz
Pule, a da bijaše sa napredkom naše djece
zadovoljan, neka Vam služi u dokaz to.
Ato je podario siromašnjoj djeci for. 5 za
školske potrebe.

I tako pomaže nam plemenita družba
i dobri ljudi kad neće školske oblasti,
koje bi nam po zakonu pomoći morale.

družbi našoj i svim drugima našim dobro-
ćiniteljima izričena i ovim putem najrad-
niji zahvala. Bog im vratio stotkrot!

Ispis komitet u Ilirskoj Bistriki.
Pjevačko društvo „Jadranska Vda“ na
Susaku priredjuje u nedjelju dne 5. junija
izlet u Trnovu-Bistriku, gdje će prirediti
u 6 sati popodne pjevanje i koncert sa
svojim pjevačkim i tamburaškim zborom.
Čisti dohodak namijenjuje za podpora škol-
skog društva „Sv. Cirila i Metoda“ za
Kranjsku i Istru.

Razprava protiv glasovitomu Karlu
Martinočiću u obustavi je nakon dvo-
dnevne predavanja obuzetnika i svjedoka
i to s izričito, što se ima pozvati na raz-
pravu nekoje svjedoke.

Austrijski ministar trgovine Dr. Bar-
reiter boravio je u Trstu tri dana, te pre-
gledao važnija poduzeća, kao Lloydov
arsenal, novu luku, skladišta, razne tvoj-
nice itd.

Novozabrano zastupstvo obćine Milje
pozvano bijaše u subotu po drugi put k
sjednici, da se konstituiraju, da izabere
načelnika i obć. vijećnike. Od 19 domaćih
zastupnika došlo je samo bivši načelnik
Ubalđini kao predsjednik izborne komisije,
pak je i on izjavio komesar, da ga ima
smatrati kao da nije prisutan.

Štazbeni članar „Il Mattino“ od re-
dovne kaze, da će za obćinu Milje biti
imenovan posebni komesar.

I tako stajala je i obćina Milje u
kolu onih talijanskih seatrića, koje se
odlikuju poznatom talijanskom azornom
upravom.

Za Cresom, došlo je na red Motovun,
pak Rovinj, Opitlje, eto sad Milje, a po
najnovijih vijestih dala je i u obćini Gro-
znjann vedina obćinskih savjetnika ostavku.
Življe talijanske tvoj-uprave!

Iz Rieke pišu nam 20. t. m. U istinu
neopravdano je moje ponašanje, da iz ovog
negla poznizoga i lojalnoga *bisera* nisam
Vam bio kadar javiti važne događaje,
koji se otvoreno pojavili u lantjskoj godini,
a pravo se zaostitili ovih dana.

Madjari se pokazali u pravom svjetlu
kakvi jesu, a Riećani se pokazali kakve
su jih u trideset godina sami Madjari na-
pravili. Ovi su na svaki način podpirali
talijansčinu protiv nama, i za sam madjar-
ski jezik bili su nekoliko popustilji u
školar, jer njim se činilo, da je naravski
slav, da Riećan bude „dušom“ i tjelem
Madjar ako i ne govori madjarski. Po
njihovom bahatom shvaćanju, prenesli su
u svojoj fantaziji Rieku u Madjarsku, nase-
more i planine, pretvorivši u *puszlu*, a za
njih Rieka je bila madjarska od postanka
svijeta.

Da nisu u svom *chauvinizmu* bili eno-
liko zaslipljeni, mogli su ovih zadnjih
godina sami spoznati, da su za njih pale
simpatije, i da je tako zvana madjarska
„*madra patria*“ prazna rieč za Riećane,
kako je bila prazna glava onomu, koji ju
je prvi u svijet turao. Oni su pak sledili
graditi moralne tvrdjave protiv nas, a
sada, jedva sada spoznali su, da su se
Talijanci *irredentovci* uslužili u te moralne
tvrdjave, i neće da se pokore novim ma-
djarskim zakonom, niti hoće, da znadu
za magjarsčinu.

Dr. Mailender, oduševljen Talijana
(premda madjarski govori) za treći put
bijaše izabran načelnikom u godini dana,
on koji neće da priznaje madjarske za-
kone. Predprošlu sriedu je bio opet izabran,
na što je guverner razpustio gradsko vijeće,
izavav, prodje kojom med citanicom i
magjistratom, gdje ga činovnici Madjari
pozdrave sa *eljen!* a njegovi mili i dragi
Riećani ga pošteno izfukali, dočim je ve-
ćina gradskoga vijeća klicala: *viva Mailen-
der!*

Pomislite si samo to: Riećani su fu-
kali mladom guverneru! Naši su taj do-
gađaj gledali iz prozora citanice i pa-
sivno se držali, pa ipak se našlo gadno
čeljadi, koje je telegrafiralo u „*Pester
Journal*“, da su Hrvati — jedna stotina
— pljuvali na guvernera. Vidi se, da bi
nekoji i ovoga puta htjeli baciti na Rieci.
Takva su ta naša takozvana brada!

Vi ste godine i godine uckali Riećane
proti nam, smješec se dok su nam fukali,
prozi nam razbijali, i zastave derali, te po
blatu vucarili. Sada je došlo red na Vas
i pravo je, da i Vi okusite milozvučno
žvrdanje Vaših vngareza.

Govori se, da vlada neće i da ne-
smija „popustiti“. Mailenderovci se veselo
svojoj pobjedi i nemare za razpust vijeća;
dokaz tomu je bio šampanjac, koji se točilo
iste večeri u kući Mailenderovoj.

Ako bude vlada doajedna moglo bi
komuged prejesti ono veselje i onaj šam-

panjac! Ali ako se bude vlada držala,
kako se drži jedna druga vlada, koja po-
pušta onomu, koji bolje više, onda dakako
šampanjac će biti opravdan, i moći će se
ponoviti večera sa šampanjcem, koji u
ravnoj i gladnoj Italiji raste. Do vidova
Rekac.

Posujilnica u Veloskom ove godine
jako lepo napreduje, tako da se može ra-
čunati na to, da će njezin ovogodišnji pro-
met, kao i čisti dobitak ove godine biti
mnogo već nego lantjske godine. Godine
1897. bilo je ukupnog prometa 233.000
kruna, u prva četiri mjeseca ove godine
bilo je istog već blizom 150.000. Broj za-
posujilaca, koji je svršetkom godine 1897.
bilo 232, narastao je već na 351, te će
tekom ove godine stalno narasti preko
500. Svakim članom, koji pristupi zadru-
govu, poveda se takoder sigurnost, koja daje
posujilaca otkup, koji kod nje nalaže ne-
vaga za štednju. Ta sigurnost je već sada
mnogo veća nego kod mnogih talijanskih
štedionica, pošto zadrugari ne jamče samo onim,
što su uplatili u ime zadružnih dijela, nego
sa još devet puta toliko. U ime zadružnih
dijelova uplaćeno je do sada preko 10.000
kruna; te je osim toga po pravilim od za-
drugara zajamčen još dalji iznos od 90.000
kruna. Posujilnica plaća od štedioničkih
uložaka 4 1/2% kamata. Novi, rentni po-
rre, koji se imade od ove godine u na-
pried plaćati od interesa ili kamata od
uložaka na štedionicama i bankama, pla-
ća se posujilnica sama, tako, da dobivaju
uložnici čistih 4 1/2% od svojih uložaka.
Kamatni dio plaća posujilnica od štedio-
ničkih uložaka jesu već nego kamati; koje
plaćaju druge štedionice. Posujilnica može
takoder kamate plaćati radi toga, jer nema
za upravu nikakvih drugih troškova, nego
ono, što treba za knjige, tiskanice, papir
i druge takove stvari; svi članovi uprave
pak rade, bezplatno, što nije kod drugih
štedionica, koje imaju razne činovnike i
upravitelje, koje moraju skupo plaćati.

Kojšta iz Tinjanskina. Više vremena
već nije bilo govora u cinjenjoi „*Našoj
Slogi*“ o Tinjann, kao da ovdje nebi bilo
žive duše, ili kao da bi ovdje išlo sve po
loju. Srednji put zlatni put kaže latinac,
pa ču se i ja toga držati te reći, da u
mnogim mjestima ide lošije u narodnom
pogledu, nego li kod nas, ali niti kod nas
nije sve već prigovora. — U Tinjann se
pojaviše neke tablice od proste lepenke
sa talijanskim nadpis: „*Distilleria di
Acquacita*“. U Tinjann stavljali talijanske
naslove, jest ipak odveć smešno, da neka-
zemo ludu. Ta tu nimalo niti cigloga Ta-
lijana osim par krpelja i odpadnika. Da
je tomu tako nek vam posvjedoči slededi
slučaj. — Na dan svetih trih Kralja imala
je nesretna *Lega* ovi svoje sjednicu. —
Dan prije su sa križem u ruci tražili do-
statan broj članova, jer im se zagrozilo,
da će se društvo inače raspustiti. — Uz
veliki napor našli su šest članova, i eto
na dan svetih trih Kralja imali su tu sjed-
nicu. „*L'Estria*“ dakako je u svijet raztru-
bila, da se na toj sjednici za „*Lega*“
sakupilo „*un bel import*“. — „*L'Estria*“
govori o toj sjednici, kao o nejakovom

svjetakom događaju, sa bilo, ika je samo
sestoricu i ti sakupili su „*un bel import*“.
Ja mislim da taj *import* nije bio previše
„*bello*“, jer ako su u obće stogodi dali,
to su dali sami dva *Zemica*, pa i od tih
jedan stiče, previše pest. Za barbu *Ton-
dica* znam, da mu iz džepa ne bježe.
Ali slavna porečka krezuba piše samo za
objeniti prostotu.

Trčanska „*Sera*“ od 19 svibnja ima
dopis iz Mošćenica, u kom se nekoji put-
nik (putnik je taj nastanjen u Mošćeniah
već drugu godinu) tuzi, da nema traga
talijanskom napisu na poštanskoj tabli u
Mošćeniah, već samo njemačko-hrvatski.
Talijanska da je zapostavljena te se nada
taj nazov putnik, da će *solerie* (kad se
za njih radi) *Direzione delle poste* zado-
voliti opravdanom želji Mošćeničkih-Talijana
(*Kristićevaca*). Taj bezobrazluk ne pro-
misli u svojoj prevezanosti, da imade bi-
jaset gradica i mjesta u Istri čisto hrvat-
skih ili u velikoj pretežnosti, koji na po-
štarskom pečatu imaju samo talijansko
ime dotičnog mjesta.

Medja takva mjesta spadaju n. pr.
Pičan, Tinjan, Gračišće, Mošćenice, Pazin,
Plomin itd.; tu, bezobrazniče, pitaj slavno
ravnateljstvo pošta i brojčava, zašto tim
u nebo vapljudim krivicam ne učini jednom
konac.

Obćinska glavarstva morala bi zab-
tjavati, da se dotični poštarski pečati po-
hrvate ili barem podvoječe. — *Povrh toga*
čovjek dodje na poštu — pita ovo ili ono
— non capisco — dobi za odgovor. Dotična
poštarića slezi tamo posvama med našim
pukom a hrvatski nezna ili neće da govori.
Sada, nek svaki promisliti kako se sa-
može služiti naš siromašni puk, čijim no-
vcom je napokom i sama poštarića plaćena.

To i slične stvari metni na srce
glavnom ravnateljstvu pošta i brojčava u
Trstu, a ne ono, čemu mjesta nimala.

Slavna *Giunta* je rekurrirala na upravno
sudište u Beč protiv ustrojenja dvorazredne
pučke škole u Tinjann. Da bi u Tinjann
bila talijanska pučka škola, nebi rekurrirala
slavna *Giunta* makar bilo i samih 20 djaka,
već bi dopustila ne samo dvorazrednu,
nego i deseterorazrednu pučku školu, na
Tinjansku škola je hrvatska, koja polazi
do 200 učenika i učenica, a to su joj
gorke muke, koje joj spavati ne dadu. —
Ako mi dopustite, g. urednice, oglašiti će
se opet. (Izvolite. Op. Ured.)

Vinogradarski i voćarski Vjestnik, ilu-
strovan časopis za vinogradarstvo, voćar-
stvo i pivničarstvo, te za promet voćem i
vinom.

Izlazi mjesečno 1 put na ciolom arku.
Cielogodišnja predplata iznasa fr. 3. Seljaci
i djaci dobivaju ga za for. 2. Uredništvo
nalazi se: Jelisavina ulica broj 6. u Za-
grebu.

Listnica uredništva.

Gosp. dopisniku, koji je predao pismo u
Vodjanu sa obrabljenom markom, javljamo, da
ono pismo nismo htjeli primiti, jer bijaše nefran-
kirano.

Veloc. O. F. D. u P. Hrala na pripola-
nom; upotrebiti ćemo. Srdačan odzdrav!

Štrcaljke

proti peronospori
inžinira ŽIVICA te bren-
tača, koje ostaju uvijek
jednake i priprave bilo u
suhom bilo u vodi, jesu naj-
trajnije između svih dru-
gih; dobivaju se u radionici
rečenoga u trgovačkoj ulici
(Via Commerciale) br. 11
gdje se, diele također ba-
dava prospekti i cijenici.

Tiskarna Gutenberg

Gljaljka ces. kralj. universitetne tiskarne „*Styria*“

13 Sackstrasse — GRADEC — Sackstrasse 13

TOVARNA ZA OBTRE IN CONTO-KNJIGE

uistm „*Patent-Workman Chicago*“

Razniti zavod — Knjigovodstvo.

Preporučuje se za prijazne narobe se zadrižlom primernih cen i točne postrebe.
Izdelovanje raznovrtnih tiskovih kakor: časnikav, rektativov u vsakom obzaju, brošev, pla-
katar, cenikav, računov, memorandum, okružnice, papirja zalista iz zavrtkov z napisom
naslovnih listav, jednih list, savabli itd. itd. — Bogata zaloga glavniha, Coute-Corret-knjig,
Said-Cont, Faktura, Debitoren, Creditoren, Cense-knjig, Strazze, Memorials, Journalov
Prima-acta, odpravni, monitah, časov-zapisih i knjig za kepranje, kakor tudi vseh po-
trebitnih knjig, potem razniraga (črtanoga) papirja, Coute-Corret, avilnoga papirja za
kepranje, listov iz kavička za kepranje, skledis iz slaka za kepranje itd.

Za narobe in padalnja, pejsanila, obratli se je do glavnoga zastupnika

Trat, Via delle Acque 5 — ARNOLDO COEN — Trat, Via delle Acque 5

